

РЕКОМЕНДОВАНІ ЕТАПИ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ НАСІННИЦТВА

У системі насінництва при вирощуванні, очищенні, сортуванні, зберіганні та реалізації насіння важливим є як державний так і внутрішньогосподарський контроль. Чітке дотримання вимог державного і внутрішньогосподарського контролю сприятиме підвищенню відповідальності посадових осіб та в кінцевому рахунку забезпечить гарантовано високу якість насіння.

Мета внутрішньогосподарського контролю усунення причин, які призводять до сортового засмічення, зниження якості насіння в процесі вегетації, збирання, очищення, складування, зберігання й транспортування. Головне завдання внутрішньогосподарського контролю домогтися виконання правил насінництва на всіх його етапах. Цей контроль здійснюється безпосередньо в господарствах.

Догляд за насінницькими посівами:

З появою сходів на кожному насінницькому посіві встановлюють польову табличку, яка є своєрідним "паспортом" посіву.

Зразок польової таблички насінницького посіву

- Назва господарства
- Культура
- Сорт
- Генерація
- № поля
- Площа
- Попередник

В період колосіння – початку воскової стиглості зерна проводять видові і сортові прополки (видалення на відведених під вирощування насіння площах рослин інших видів та рослин культури, що за своїми сортовими ознаками не відповідають офіційному описові сорту. Під час прочисток, домішки, що видаляють, виривають з корінням і виносять з посіву, щоб вони не стали джерелом повторного засмічення при збиранні. Ця робота проводиться під безпосереднім керівництвом агронома - насінневода. Роботу організують так, щоб робітники проходили на відстані витягнутої руки один від одного. По закінченні цього прийому по кожному полю складається акт сортової прочистки насінневого посіву.

Збиральні роботи:

На початку збирання доцільно організувати контроль безпосередньо поступлення насінневого матеріалу з поля, не замінюючи цим, звичайно, контроль на току.

Необхідно скласти план проведення збиральних робіт аби виключити можливість послідовного збирання одним комбайном двох сортів однієї культури або важко відокремлюваних культур. Починати збирання з обкосів на ширину захвату комбайна, а намолочене при цьому зерно використовувати на товарні цілі. Перевозити зерно від комбайна тільки закріпленим за ним транспортом, полем де посяний даний сорт. Комбайни і транспорт після закінчення збирання ретельно очищувати на цьому ж полі, використовувати компресор; агроном має перевіряти якість очистки комбайна. Категорично забороняється проїзд транспортних засобів полями, призначеними для посіву озимих в поточному році. На початку збирання іншого сорту або культури один-два бункери намолоченого зерна використовувати як товарне.

Організувати вхідний контроль за якістю насіння, що надходить на тік від комбайнів, вчасно сигналізувати про необхідність внесення коректив в їх роботу.

Завдання внутрішньогосподарського контролю на цьому етапі полягає в збереженні сортових якостей, доведення насіння до посівних кондицій, передбачених стандартом.

Не допускається надходження на тік і в складські приміщення, де розміщено насінневий матеріал товарного зерна, складування фуражу та інших матеріалів. До початку збирання здійснюється комплекс заходів з підготовки току й складів до приймання насіння: ремонт, дезінфекція приміщень та інвентарю.

Внутрішній контроль за насінням, що зберігається:

Необхідно забезпечити повне зберігання сухого насіння від псування і засміченості іншими культурами і сортами. Для цього складають план розміщення насіння в насіннесховищах.

Відповідно до ДСТУ 2240-93 сховища повинні бути критими та сухими, знезараженими від комірних шкідників. Мішки зберігають при вологості насіння, яка не перевищує стандартну, на настилах або піддонах, віддалених від підлоги не менше ніж на 15 см, а від стіни – 70 см. Розміри штабелів та відстань між ними повинні сприяти відбору проб насіння з будь-якого місця і проведенню технологічних операцій.

При зберіганні насіння насипом висота бурту не повинна перевищувати: для олійних – 1,5 м, інших культур – 2 м. У складських приміщеннях з активною вентиляцією висота бурту насіння зернових культур допускається до 3 м. Слід уникати розміщення в сусідніх засіках насіння важко відокремлюваних культур (жито і пшениця, ячмінь і овес).

Усі партії до базового та базового насіння незалежно від призначення, а також партії сертифікованого насіння першої генерації, призначені для реалізації підлягають обов'язковому пакуванню та маркуванню.

Слід також зазначити, що упаковки повинні забезпечувати надійну цілісність їх вмісту під час зберігання і транспортування та унеможлилювати зміну їх вмісту після закриття упаковок.

Маркування партій насіння згідно до «Порядку маркування та пакування партій насіння» покладено на суб'єктів насінництва та розсадництва, і здійснюється ними в процесі доробки та пакування насіння.

Облік насіння, його рух, якість відображають у "Шнуровій книзі обліку насіння". Записи в ній повинні відповідати сортовим і насінневим документам та даним бухгалтерського обліку.

Контроль за зберіганням насіння включає в себе постійний моніторинг температури та вологості насіння за допомогою вологомірів та термоштанг, що дає змогу своєчасно виявити та запобігти його псуванню.

Кожна партія насіння, що зберігається, повинна пройти перевірку посівних якостей та отримати Сертифікат, що засвідчують посівні якості насіння або товарні якості садивного матеріалу, згідно з встановленою формою, а до закінчення терміну дії документу про якість, здійснити аналіз повторно.